

בַּיָּם שֶׁל אוֹרָה לְאַרְץ הַתּוֹרָה

שְׁלֵשָׁה יָמִים יֵשׁ בְּעוֹלָם
וְכָל אֶחָד מֵהֶם מְקִיף רַבּוֹת עוֹלָמוֹת...
כַּמָּה גָּדוֹל הָיָה הַרְגַע שֶׁשְׁלֹשָׁתָם נִצְטָרְפוּ כְּאַחַד:
יָם הָאוֹרָה מִמַּעַל
יָם הַתְּכֵלֶת מִתַּחַת
וַיֵּם הַרְגָּשׁוֹת – בְּלִבֵּי...
(הרב נריה, "מן הפנקס הפתוח", במלאות שנתיים לעלייתנו ארצה)

כְּתִבָּה: רַחֵל סְלִייטֶר

עננים קודרים כסו את השמים, וערפל כבד
עטף את הבתים החשוכים. משהצבי וחברו
יעקב הלכו ברחובות האפלים.

קרן אור חזרת הדליקה לפתע את החשך.
"אתה רואה את קרן האור הבוקעת שם?"
לחש משהצבי ליעקב, "בבית הזה נלמד
היום תורה."

"תחביא את החמש!" ענה יעקב, "שאף אחד
לא ידע שאנחנו הולכים ללמד תורה!"
משהצבי ויעקב הלכו בהתרגשות בעקבות
קרן האור הבהירה ועלו במדרגות אל הקומה
השנייה.

"טוק... טוק... טוק..."

הם נקשו בדלת הנעולה.

הדלת נפתחה. נר גדול דלק במרפז השלון
העגל שסביבו ישבו חבריהם ולמדו תורה.
משהצבי הצטרף אליהם, והאור האיר את
פניו ואת לבו.

שָׁעָה אַרְכָּה עִסְקָה הַחֲבוּרָה בְּלִמּוּד תּוֹרָה.
כְּשִׁכְּבָה הֵנָּה, סָגַר שְׂאוֹל אֶת הַסִּפְּרִי, נִשְׁקָה
אוֹתוֹ וְנִאָּנַח בְּחִשְׁכָּה.
“מָה קָרָה?” שָׁאַל אוֹתוֹ יַעֲקֹב, “לָמָּה אֶתָּה
עֲצוּב?”

“לְצַעֲרִי, לֹא נוֹכַל לְלַמֵּד יוֹתֵר תּוֹרָה,”
אָמַר שְׂאוֹל וְנִאָּנַח שׁוּב,
“עֲלוּלִים לְגִלּוֹת אוֹתֵנוּ...”
“אֵינִי מוֹכֵן לְוִיתֵר עַל
לִמּוּד הַתּוֹרָה!” אָמַר
מִשֶּׁה־צָבִי בְּקוֹל,

“אֲעֲזֹב אֶת רוֹסְיָה
וְאֲעֲלֶה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
שָׁם אוֹכַל לְלַמֵּד תּוֹרָה
בְּלִי כֵל פֶּחַד!”

תמו גשמי החרף.

מִשֶׁה־צְבִי פָסַע עִם אָבָא אֶל הָאֵנִיָּה הָעוֹגֶנֶת בְּנִמְל.

“אָבָא, אֲנִי שָׂמַח לַעֲלוֹת סוּף־סוּף לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל,” אָמַר מִשֶׁה־צְבִי,
“כִּמָּה חִכִּיתִי לַיּוֹם הַזֶּה!”

“מוֹיֵשֶׁה־צְבִי, הִנִּיחַ אָבָא יָד חֲמָה עַל שִׁכְמוֹ, “טוֹב שְׂאֵתָה עוֹלָה
לְאָרֶץ, שָׁם תּוּכַל לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד תּוֹרָה.” שְׂרִיקָה חֲדָה נִשְׁמָעָה לְפִתְעָ.
“בְּחוֹר, הִזְדַּרְזוּ! קְרָא לַעֲבָרִים מִלֶּח גְּבוּהָ שְׁעָמַד עַל כַּבֵּשׁ הָאֵנִיָּה, “כָּבֵר
מֵאַחֵר, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַפְּלִיגוּ!”

“אֶתְגַּעֲגַע כָּל כֶּךָ אֶל אִמָּא וְאֵלֶיךָ.

מִתִּי אֶרְאֶה אֶתְכֶם שׁוֹבִי?”

הִתְקַשָּׁה מִשֶׁה־צְבִי לְהַפְּרִיד מֵאָבָא.

“גַּם אֲנַחְנוּ נִתְגַּעֲגַע אֵלֶיךָ מְאֹד.”

חִבַּק אוֹתוֹ אָבָא, “אֵתָה זְכִיתִי

לְקַבֵּל אֲשׁוֹר לַעֲלוֹת לְאָרֶץ

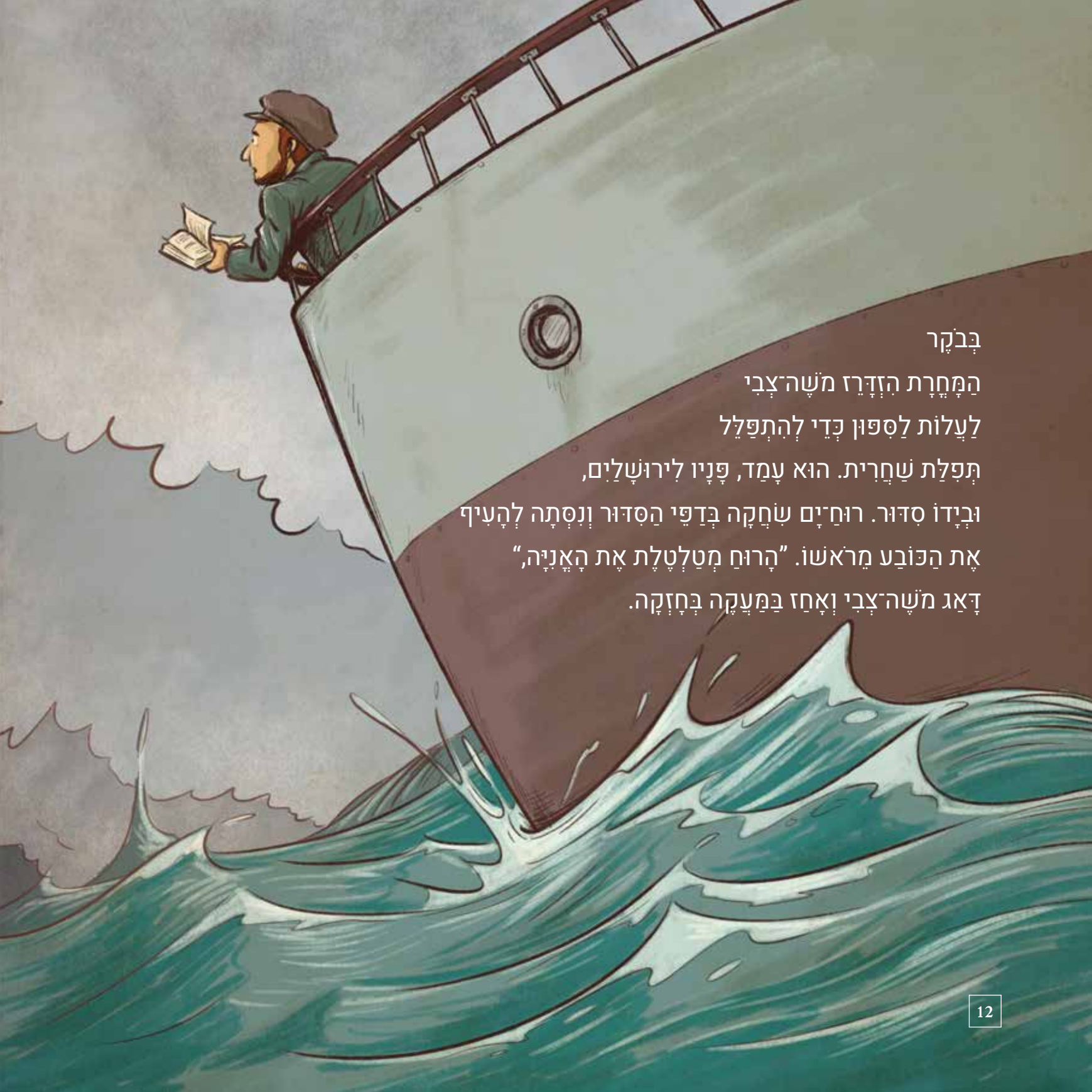
יִשְׂרָאֵל, הַלּוֹאִי שְׂגַם אֲנַחְנוּ

נְצַלִיחַ לַעֲלוֹת בְּקִרּוֹב.”

“בוא כָּבֵר!” צָעַק שׁוֹב הַמֶּלֶחַ, “כָּלֶם כָּבֵר עָלוּ לְאַנְיָה!”
“בְּשִׁקִּית הַזֹּאת יֵשׁ לַחֲמֻנְיוֹת שְׁאֵמָא אֶפְתָּה בְּשִׁבְלֶךָ,
אָמַר אָבָא וּמָסַר לוֹ אֶת הַשִּׁקִּית הַגְּדוֹשָׁה.
הֵם נִפְרְדּוּ זֶה מִזֶּה כְּשִׁדְמָעוֹת בְּעֵינֵיהֶם.
מִשְׁהֲצָבִי הִתְקַדַּם בְּמַהֲרָה,
מִחֲזִיק אֶת שִׁקִּית הַלְּחֲמֻנְיוֹת הָרִיחֻנְיוֹת קְרוֹב לְלִבּוֹ.
הָאֲנִיָּה הֵיטָה יִשְׁנָה מְאֹד, וְנוֹסְעִים מְעֻטִּים
הִפְלִיגוּ בָּהּ. מִשְׁהֲצָבִי עָלָה בְּחֶשֶׁשׁ עַל
הַסִּפּוֹן וְצָפָה בְּאֲדָמָה הַמְּתַרְחֶקֶת.
אָבָא נָצַב עַל הָרָצִיף וְנוֹפֵף בְּיָדוֹ.
“הַשָּׂאֵר תְּמִיד יְהוּדֵי נְאֻמָּן!”
נִשְׁאַה אֵלָיו רוֹחִים אֶת
קוֹלוֹ שֶׁל אָבָא.

בְּבִקְר

הַמַּחֲרֵת הַזֶּדֶרֶז מְשֶׁה־צְבִי

לְעֵלוֹת לְסַפּוֹן כְּדִי לְהִתְפַּלֵּל

תַּפְּלַת שְׁחָרִית. הוּא עָמַד, פָּנָיו לִירוּשָׁלַיִם,

וּבִידוֹ סֵדוֹר. רוּחִים שְׁחָקָה בְּדַפֵּי הַסֵּדוֹר וְנִסְתָּה לְהַעֲיֵף

אֶת הַכּוֹבֵעַ מֵרֹאשׁוֹ. "הָרוּחַ מְטִלְטֵלֵת אֶת הָאֲנִיָּה,"

דָּאָג מְשֶׁה־צְבִי וְאַחַז בַּמַּעֲקָה בְּחִזְקָה.

הרוח הִלְכָה וְהִתְעַצְמָה. הַיָּם גָּעַשׂ וְהַגְּלִים גָּבְהוּ.
מַלְחִים עָלוּ לַסַּפּוֹן וְקִשְׁרוּ לַמַּעֲקָה חֲפָצִים שֶׁעָמְדוּ לְהִתְעוֹפֵף בְּרוּחַ.
“אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁנִּצְלִיחַ לְהִגִּיעַ לְאָרֶץ נֶשֶׁל הַיְהוּדִים בְּסַעֲרָה הַזֹּאת?”
שָׁאַל מֶלֶח אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, כְּשֶׁהוּא מְנַסֶּה לַעֲמֹד יְצִיב עַל הָאֲנִיָּה הַמִּתְנַדְנֶדֶת.
מִשֶּׁה־צָבִי הִקְשִׁיב בְּחֶשֶׁשׁ לְדַבְרֵיהֶם. “הָאֵם הָאֲנִיָּה תִצְלִיחַ לְהִגִּיעַ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל?”
מִלְמַל לַעֲצֹמוֹ וְהִבִּיט בַּגְּלִים הַסּוֹעֲרִים.

“נֶשֶׁ, נֶשֶׁ, נֶשֶׁ” הָרוּחַ לְחִשְׁשָׁה,
“אַתָּה בְּדַרְכְּךָ לְאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה...”

הַיָּם נִרְגַע אֶט־אֶט וְקִרְנֵי שֶׁמֶשׁ הַחִלּוּ לְהֵאִיר
מִבְּעַד לַעֲנָנִים הַכְּבֵדִים.

בְּכֹל יוֹם הָיָה מְשֵׁהֲצְבֵי פּוֹתֵחַ אֶת הַשְּׂקִית
שֶׁמָסַר לוֹ אָבָא, לּוֹקֵחַ לַחֲמֻנְיָה טְעִימָה וְנִזְכָּר בְּאִמָּא.
בְּקָר אֶחָד, הוּא הוֹצִיא לַחֲמֻנְיָה מֵהַשְּׂקִית וְגָלָה שֶׁהִיא רְטֹבָה.
"אוֹי! מַה קָרָה לַלַּחֲמֻנְיּוֹת?! אֵי אֶפְשָׁר לֶאֱכֹל אוֹתָן! כָּלֵן נִרְטְבוּ מִגְלֵי הַיָּם!

מָה אֲכַל בְּדֶרֶךְ הָאָרֶכָה לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל???"
מְשֵׁהֲצְבֵי הִתְיָשַׁב עַל הַסְּפוֹן בְּלִי לְדַעַת

מַה יִּזְכַּל לַעֲשׂוֹת.

סָבִיבוּ יָשְׁבוּ נוֹסְעִים אֲחֵרִים
וְאָכְלוּ בְּתֹאבוֹן אֶת אַרוּחוֹת
הַבְּקָר שֶׁלָּהֶם.

לִפְתַּע חֶשׁ בְּיַד מְנַחֵת עַל כַּתְּפוֹ.

”מַה שְׁלוֹמְךָ?” פָּנָה אֵלָיו בְּדֹאגָה טַבַּח הָאֲנִיָּה, ”אַתָּה נִרְאֶה עָצוּב. קָרָה מִשְׁהוּ?”

”נִשְׁאַרְתִּי בְּלִי אֶכֶל, אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַעֲשֶׂה...” עָנָה לוֹ מִשְׁה־צְבִי בְּעָצָב.

”הָאֵם תִּסְכְּיִם לַעְזוֹר לִי בְּקִלּוּף תְּפּוּחֵי אַדְמָה?” שָׁאַל אוֹתוֹ הַטַּבַּח,

”תַּמּוּרֵת זֹאת אֶתֵּן לְךָ לַחֵם טָרִי בְּכָל יוֹם.”

”וְדַאי שְׁאִסְכְּיִם, תּוֹדָה לְךָ!” הִתְרַגַּשׁ מִשְׁה־צְבִי,

”אֵינִי מִכִּיר אוֹתְךָ, לָמָּה אַתָּה דוֹאֵג לִי כָּל כֶּךָ?”

”בְּכָל יוֹם אֲנִי מְסַתְּפֵל עֲלֶיךָ כְּשֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל,

וּמִתְּפַעֵל כָּל כֶּךָ מֵהִתְּפַלָּה שְׁלֹךְ!”

אָמַר לוֹ הַטַּבַּח וְכִבַּד אוֹתוֹ

בְּקִבֵּית סֶכֶר וְתַפּוּחַ.

ההפְּלָגָה בְּאֵנִיָּה אַרְכָּה יָמִים רַבִּים. בְּכָל יוֹם יֵשֵׁב מְשֻׁהָצְבֵי לְלַמֵּד תּוֹרָה לְבָדוּ.

הוא חָשׂ רְחוֹק כָּל כֶּה מִמְשַׁפְּחָתוֹ הָאֲהוּבָה וּמַחְבָּרָיו.

הוא נִזְכַּר בְּחֻבְרָיו הַטּוֹבִים יַעֲקֹב וְשָׂאוּל.

“הָאֵם הֵם מִמְשִׁיכִים לְלַמֵּד בִּסְתֵר?”

מְשֻׁהָצְבֵי קָם מִלְמוּדוֹ, נִשְׁעַן עַל מַעֲקֵה הָאֵנִיָּה וְהִשְׁקִיף מִזְרָחָה לְכוּוֹן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הַיָּם הִכְחִל זָהָר בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ הַשּׁוֹקֵעַת, הוּא הִרְגִּישׁ שֶׁהוּא טוֹבֵל בַּיָּם שֶׁל אוֹרָה.

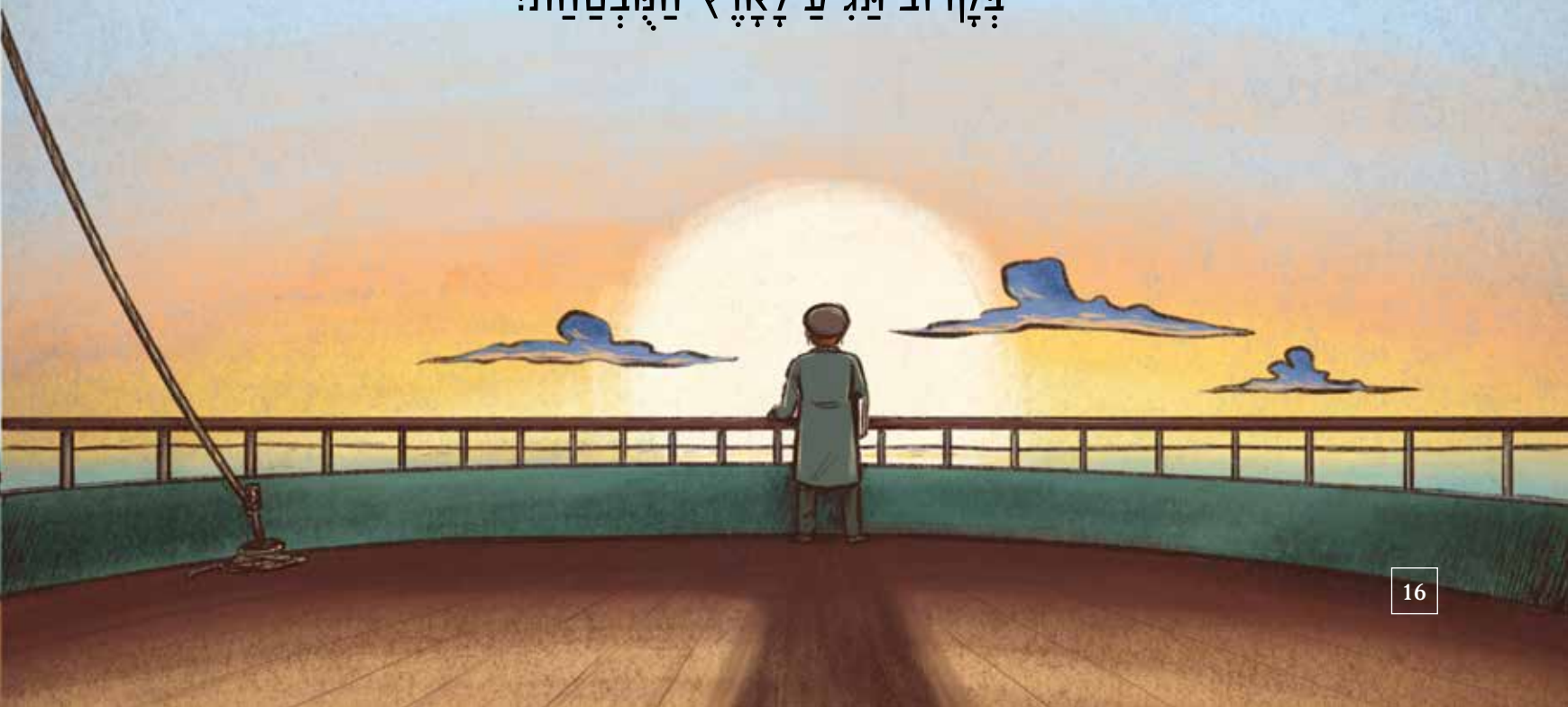
“עוֹד כְּשָׁבוֹעַ נִגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲנִי כֹבֵר חֵשׁ אֶת הָאוֹר הַבוֹקֵעַ!”

הוא שָׂמַח בְּלִבּוֹ וְהִתְעוֹדָד.

הָעָרֵב יָרַד וְכוֹכָבִים הָאִירוּ אֶת הַשָּׁמַיִם.

“לֵיל מְנוּחָה, קָרְצוּ אֵלָיו הַפוֹכְכִים בְּנִחַת.

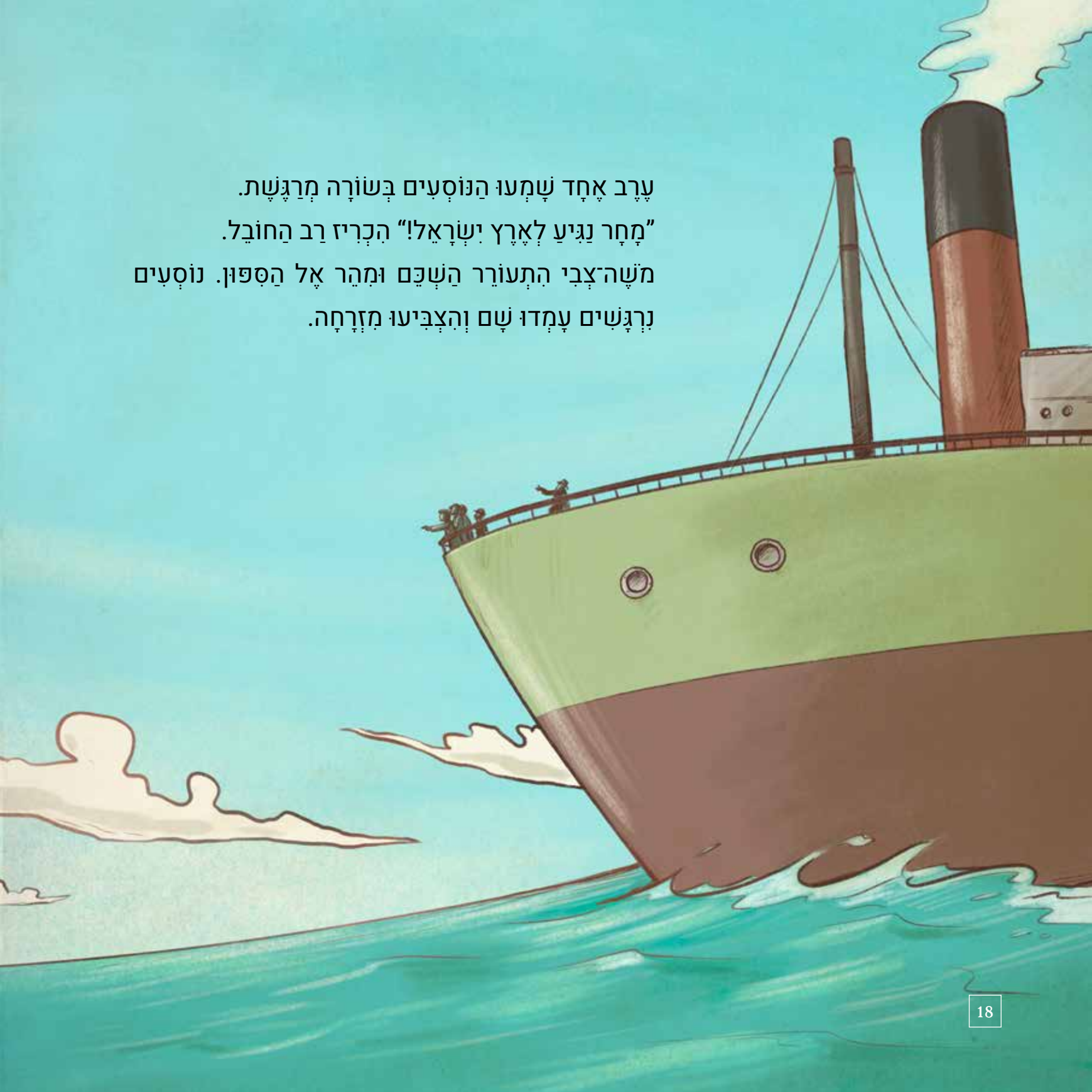
”בְּקָרוֹב תִּגִּיעַ לְאֶרֶץ הַסְּבִטָּחַת!”

למחרת עגנה האניה בסלוניקי שביוון. מהחוף נשמעו קולות תוף ונגינת חלילים.
"מי מנגן בכלי הנגינה?" נחפז משהצבי אל הספון.
אל האניה עלו יהודים בשירה ורקודים.
"שלום! שלום!" הם ברכו את משהצבי בקול מתנגן.
"שלום!" ענה להם, ועיניו מלאו דמעות שמחה.
"חברים כל ישראל!" הם קראו לנוסעים, שנראו עיפים ודואגים,
"מהיום יהיו לכם ששון ושמחה על האניה! אנחנו, אנשי סלוניקי,
רגילים תמיד לשיר ולרקד!"
הם פצחו בשירה שהדהדה ברחבי האניה ונשארו את משהצבי על כפיים.
הוא שמח להכיר אותם, להתפלל עמם וללמד אתם תורה.

עָרַב אָחַד שָׁמְעוּ הַנוֹסְעִים בְּשׁוֹרָה מְרֻגָּשֶׁת.
"מָחָר נִגִּיעַ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל!" הִכְרִיז רַב הַחוּבֵל.
מִשֶּׁה־צָבִי הִתְעוֹרַר הִשְׁכֵּם וּמָהָר אָל הַסְּפוּן. נוֹסְעִים
נִרְגָּשִׁים עָמְדוּ שָׁם וְהִצְבִּיעוּ מִזֶּרְחָה.

“אָנָא, תָּנֵנוּ גַם לִי לְרֹאוֹת, בְּבִקְשָׁה!” הוּא הִתְחַנֵּן אֵלֵיהֶם.
מֹשֶׁה צָבִי הַצְּלִיחַ לְהִגִּיעַ לַמַּעֲקָה וְרָאָה בְּקֶצֶה הָאֶפֶק בְּתִים נֹצְבִים עַל חוֹלוֹת לְבָנִים.
“רְאוּ כִּמָּה יָפָה הִיא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁלֵנוּ!” קָרָא בְּקוֹל,
“אֲלֵפִים שָׁנָה חִכִּינוּ לָשׁוּב אֵלֶיהָ!”

שְׁמֵשׁ-צִיּוֹן הֵצִיָּצָה מִלְמַעְלָה,
הִסְתַּכְּלָה בְּקַרְנֵי-זִיּוּה וְחִיָּכָה לָהּ.
דָּקְדוּ הַנוֹסְעִים בְּפֶה מָלֵא נְשִׁידָה,
וְקוֹל הַתֶּף נִשְׁמַע בְּאֶרֶץ הַבְּחִירָה.